

หลักสูตรอบรม การเรียนรู้ประสบการณ์การประยุกต์ใช้

แนวพระราชดำริ โครงการร้อยใจรักษ์

หลักสูตรที่ 1 รุ่นที่ 61 วันที่ 7 – 8 มิถุนายน 2562 ผู้เข้าร่วมอบรม 58 คน

จาก อบต.ภูซาง อ.ภูซาง จ.พะเยา



นายปิติธรรม ฐิตินนตรี ที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ

กล่าวต้อนรับผู้เข้าอบรม ซึ่งประกอบไปด้วยปลัดอำเภอ ผู้แทนจากส่วนราชการของอำเภอ ผู้บริหารท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน ที่ได้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ ทั้งเรื่องจาก ประสบการณ์ตามศาสตร์พระราชา การเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

นอกจากนี้ยังได้ทำความเข้าใจกับผู้เข้าอบรมถึงประเด็นใน การเรียนรู้ ซึ่งประกอบไปด้วย แนวทางการดำเนินการกิจกรรม พัฒนาทางเลือก การเรียนรู้จากประสบการณ์เศรษฐกิจพอเพียง จากฐานเรียนรู้ 4 ฐาน ได้แก่ ฐานการพัฒนาแหล่งน้ำ ฐานเรียนรู้ พัฒนาอาชีพทางด้านเกษตรทั้งพืชระยะสั้น ระยะยาวและฐานการ เรียนรู้ด้านปศุสัตว์ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชาวบ้านที่มี ประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดและการได้รับโอกาสจน สามารถเลิกเกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้ในที่สุด

สิ่งที่คาดหวังในการอบรม คือ การมีส่วนร่วม แลกเปลี่ยนจากทุกคน และการนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง อย่างเหมาะสมกับชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และแก้ปัญหา ของชุมชน โดยให้ชุมชนเป็นแกนหลักในการดำเนินงาน ในการมี ส่วนร่วมของหมู่บ้านชุมชน จะมีองค์ประกอบที่สำคัญประกอบด้วย ผู้นำท้องถิ่น ท้องที่ ประชาชนและการสนับสนุนจากหน่วยงาน ภาครัฐร่วมกันเป็นหนึ่งเดียวในการพัฒนาหมู่บ้านชุมชนที่ใช้ศาสตร์ พระราชา และการพัฒนาทางเลือกเป็นหลักการแนวทางการพัฒนา ให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

หลักการพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน

นายยุทธชัย ตาห่อ เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง
ในพระบรมราชูปถัมภ์ บรรยายโดยมีเนื้อหาสาระสำคัญ คือ

1. การพัฒนาโดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง โดยดูทั้งใน เรื่องเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้โอกาสและทางเลือก ที่ดี ให้ชาวบ้านสามารถช่วยเหลือตัวเองและอยู่กับชุมชนได้

2. การพัฒนาตามลำดับขั้น ซึ่งมี 3 ระยะ คือ ขั้นอยู่ รอด ดูจากการมีข้าวกินตลอดปี สามารถเข้าถึงโครงสร้าง พื้นฐานและไม่สร้างหนี้เพิ่ม ขั้นพอเพียง คือ มีรายได้มั่นคง สามารถเพิ่มผลผลิตได้ และขั้นยั่งยืน คือ การมีเงินออม มีการ รวมกลุ่มและพึ่งพาตนเองได้

3. การพัฒนาเชิงพื้นที่ คือ การพัฒนาที่ครอบคลุมทุก มิติ ตลอดทั้งกระบวนการต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ โครงการ ร้อยใจรักษ์มีการสำรวจข้อมูลจริงร่วมกับหน่วยงานต่างๆ การ คืบข้อมูล เพื่อให้ชาวบ้านรู้สาเหตุของปัญหาของตนเอง และ ประเมินความพร้อมของชาวบ้านในการสละแรงงาน

4. การวัดผลการพัฒนาที่ชาวบ้านได้อะไร โดยดูจาก ผลการพัฒนาเชิงพื้นที่ในแต่ละมิติ ที่ทำให้ผลผลิตของชาวบ้าน เพิ่มขึ้นและนำไปสู่การสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้น

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การพัฒนาระบบน้ำ

เรียนรู้การบริหารจัดการน้ำ การกักเก็บน้ำโดยใช้อ่างพวง ซอยซีเมนต์ (Soil Cement) การปล่อยลงไปที่แปลงเกษตรด้วยระบบกลักน้ำ การพัฒนาระบบน้ำใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน มีการประชุม และชาวบ้านต้องสละแรงการทำงานบูรณาการร่วมกับหน่วยงานราชการ ท้องที่ ท้องถิ่น โดยที่โครงการฯ ออกค่าวัสดุอุปกรณ์ให้



การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : หัวหน้าคณะกรรมการดูแลน้ำที่ในหมู่บ้านห้วยสำน มีค่าตอบแทนหรือไม่

ตอบ : ไม่มีค่าตอบแทน แต่จะมีเฉพาะเวลาที่ท่อแตกและต้องเดินทางไปซ่อมแซมที่ต้นน้ำ จะคิดค่าแรง 300 บาท

ถาม : อ่างพวงซีเมนต์ 1 บ่อ ใช้ปูนในการก่อสร้างกี่กระสอบ

ตอบ : 91 กระสอบ

ถาม : การขุดบ่อโดยจ้างชาวบ้านขุดกับใช้รถแบคโฮขุด ราคา 40,000 บาท บ่อขนาดเท่ากันไหม

ตอบ : ขนาดเท่ากัน (13*28*2.5 เมตร)

ถาม : ต้นน้ำที่ต่อมา 14 กิโลเมตร อยู่ในพื้นที่ฝั่งประเทศไทยหรือประเทศเพื่อนบ้าน

ตอบ : อยู่ตรงบริเวณเขตรอยต่อระหว่างประเทศ

ถาม : พื้นที่ต้นน้ำอยู่ในป่ามีปัญหาหรือไม่

ตอบ : เนื่องจากโครงการฯ ทำงานร่วมกันแบบบูรณาการความร่วมมือของภาคเอกชน หน่วยงานราชการและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทำให้การดำเนินงานไม่มีปัญหา

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 เกษตรพอเพียง พืชระยะยาวไม่ผล

เรียนรู้การปลูกไม้ผลระยะยาว เช่น เงาะ ทุเรียน ส้ม กาแฟ มะม่วง กล้วย ส้มโอ อาโวคาโด ฯลฯ โดยไล่ระดับตามความต้องการน้ำของพืช และความสูงของพื้นที่ เพื่อแก้ปัญหาผลผลิตของชาวบ้านและสร้างรายได้ เป็นการจัดการแบบองค์รวม แบ่งพื้นที่เป็นป่านุรักษ์ ป่าใช้สอย เนินเขา ที่ดอน และที่นา นอกจากนี้ พัฒนา ต่อยอดไม้ผลเดิมในพื้นที่ ได้แก่ พัฒนาคุณภาพมะม่วงน้ำดอกไม้ เพื่อการส่งออก CP และดอยคำ เป็นแหล่งตลาดรับซื้อผลผลิตและการส่งเสริมปลูกกาแฟโรบัสต้า



การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : กล้าต้นจิวัดดอกแดงสามารถหาซื้อที่ไหน

ตอบ : หาซื้อได้ที่โครงการฯ หรือร้านขายพันธุ์กล้าไม้

ถาม : มะม่วงน้ำดอกไม้ที่ขายให้บริษัท CP บริษัทประกัน ราคาผลผลิตให้ใช้หรือไม่

ตอบ : บริษัท CP ประกันราคาให้ แต่จะต้องดูแลให้ได้คุณภาพและควบคุมการใช้สารเคมีตามกำหนด

ถาม : มาตรการป้องกันไฟป่า มีเงื่อนไขเกี่ยวกับการรักษาไฟป่าโดยที่จ่ายให้กับชาวบ้าน โครงการร้อยใจรักษ์เป็น ผู้สนับสนุนเงินใช่หรือไม่

ตอบ : ใช่ เป็นเงื่อนไขของโครงการฯ เสนอให้กับชาวบ้าน เพื่อให้ชาวบ้านช่วยกันดูแลและป้องกันรักษาป่าต้นน้ำ

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 ความมั่นคงทางอาหาร ข้าว พืชอายุสั้น 1 ไร่ 1 แสน

การเพิ่มผลผลิตข้าว ข้าวพันธุ์อีโตเป็นพันธุ์ท้องถิ่น โดยใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว ซึ่งจากเดิมได้ 600 กิโลกรัม/ไร่ เปลี่ยนมาเป็น 800 - 1,000 กิโลกรัม/ไร่ มีการทำการเกษตรผสมผสานแบบครบวงจร 1 ไร่ 1 แสน (เป้าหมาย คือ อยากรู้ให้คนที่ไม่มีพื้นที่ทำกิน มาทดลองทำแปลงเกษตรผสมผสานในพื้นที่ 1 ไร่ มีการปรับปรุงดินด้วยการห่มดินและปลูกพืชสลับหมุนเวียนกัน ทั้งพืชระยะสั้น ระยะยาว และการทำปุ๋ยคอก)



การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : ในชุมชนมีการตั้งกลุ่มทำสารชีวภัณฑ์หรือไม่ เพื่อขยายต่อหมู่บ้านอื่น

ตอบ : ตอนนี้ยังไม่มีมีการตั้งกลุ่มเพื่อขยายการทำสารชีวภัณฑ์

ถาม : มีตลาดรองรับในการรับซื้อข้าวสารกับข้าวเปลือกหรือไม่

ตอบ : มีตลาดรองรับ ส่วนมากจะขายให้กับคนเผ่าในพื้นที่ตำบลและต่างพื้นที่ ที่รับประทานข้าวพันธุ์นี้เหมือนกัน

ถาม : สารชีวภัณฑ์ไตรโคเดอร์มา สามารถนำไปฉีดพ่นกล้าข้าวได้หรือไม่

ตอบ : ได้ สามารถนำไปใช้ได้กับพืชทุกชนิด

ถาม : ข้าวอีโต(กข.21) เป็นข้าวต้นสูงหรือต้นเตี้ย

ตอบ : ต้นเตี้ยสูงประมาณหัวเข่า

ฐานการเรียนรู้ที่ 4 การทำปุ๋ยคอก

การส่งเสริมปุ๋ยคอก เริ่มจากการสำรวจความต้องการของชุมชนว่าต้องการเลี้ยงสัตว์ประเภทใด การส่งเสริมประกอบด้วย สนับสนุนพันธุ์สัตว์ให้แก่ชุมชน ได้แก่ ไก่ดำภูพาน เป็ดกากีแคมเบลล์ ส่งเสริมกองทุนอาหารสัตว์ โดยถ่ายทอดความรู้การทำอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุนค่าอาหาร กองทุนวัคซีน ให้ชาวบ้านทำวัคซีนเอง เพื่อลดปริมาณการตายของสัตว์



การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : ไก่ดำสามารถเอาไปฟักในตูบไข่ได้หรือไม่

ตอบ : สามารถฟักในตู้ได้

ถาม : ไข่ที่โครงการสนับสนุนในเรื่องของการตลาด ปริมาณเพียงพอต่อผู้บริโภคหรือไม่

ตอบ : ไม่เพียงพอครับ ตอนนี้ทางโครงการกำลังเร่งขยาย

ถาม : ในการแจกพันธุ์สัตว์ต่างๆ ของโครงการร้อยใจรัก ให้ชาวบ้านเลี้ยง หากกรณีเกิดการตายเกิดขึ้นทางโครงการจะอย่างไร

ตอบ : ทางโครงการก็จะมีทีมไปสำรวจว่าตายเป็นโรคหรือถูกฆ่าตาย กรณีตายเพราะป่วย ทางโครงการก็จะทดแทนสัตว์ตัวใหม่ให้กับชาวบ้าน แต่กรณีฆ่ากินทางชาวบ้านก็ต้องซื้อคืนให้กับทางโครงการ

ถาม : ระหว่างหัวอาหารสัตว์ที่ขายตามท้องตลาดทั่วไปกับอาหารหมักที่ทางโครงการสนับสนุนให้ผลิต แบบใดสัตว์ได้ประโยชน์ทางโภชนาการมากที่สุด

ตอบ : หัวอาหารมีคุณค่าทางโภชนาการครบกว่า แต่ที่ทางโครงการสนับสนุนจะเป็นการสนับสนุนให้ลดต้นทุนของอาหาร

แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

นางรัชณี เป็นชาวบ้านห้วยสำนที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ทั้งการค้าและเสพ แต่เป็นผู้ใช้เงินที่ได้จากการค้ายาเสพติด ไม่เคยทำงานหาเงินเอง มีญาติพี่น้องและเพื่อนฝูงให้เงินใช้ตลอด ใช้ชีวิตสุขสบาย เมื่อผู้มีอิทธิพลถูกจับตัวไปและโครงการร้อยใจรักษ์เข้ามา เป็นการเปิดโอกาสให้ชาวบ้านมีสิทธิมีเสียงมากขึ้น หมู่บ้านเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ตอนนี้ทำงานเป็นลูกจ้างโครงการรายวัน ก็ใช้เงินประหยัด แต่ก็ภูมิใจที่หาเงินมาเลี้ยงครอบครัวได้ด้วยตนเอง

นายส่องแสง : สาเหตุที่ติดยาเริ่มจากเสพตามพ่อ เคยถูกจับติดคุก 2 ปี 6 เดือน ข้อหาครอบครองยาบ้า 25 เม็ด และเคยฆ่าตัวตาย เพราะความกดดันจากพี่น้อง ได้กินยาฆ่าแมลงยาฆ่าหญ้าแต่รอดมาได้ เมื่อโครงการเข้ามาจึงสมัครใจเข้าร่วมโครงการ จุดเปลี่ยนที่อยากจะเลิกจริงเพราะอยากเปลี่ยนแปลงตัวเอง และอยากจะทำความดี ตอนนี้เข้ามาทำงานเป็นลูกจ้างโครงการฯ ชีวิตเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น



นายมานิต : เป็นคนสุพรรณบุรี มาได้ภรรยาหมู่บ้านบ้านยะผ่า สาเหตุที่เสพยา เนื่องจากเครียดกับปัญหาชีวิตรุนแรง เข้าร่วมโครงการครั้งแรก โดยได้รับคำแนะนำจากคนรอบข้าง อีกทั้งตนสนใจเข้าอาสามาสมัครบำบัด หลังจากเสร็จสิ้นการบำบัดคนในชุมชนให้การต้อนรับอย่างดีมาก วางแผนชีวิตว่าจะสร้างบ้านให้เสร็จและเก็บเงินเพื่ออนาคตของลูก

นายสมบุญ : ติดยาเพราะคบเพื่อนที่ไม่ดี เพื่อนจะไม่ให้เข้ากลุ่มถ้าไม่เสพด้วย เริ่มเสพมาตั้งแต่อายุ 13 เสพกัญชา ผงขาว เคยบำบัดหลายครั้งแต่ก็กลับทำเหมือนเดิม เพราะสภาพแวดล้อมรอบข้างเหมือนเดิม การเข้าร่วมโครงการอาสาทำดี มีพี่ๆ ทหารเป็นผู้ดูแลที่ดี และมีหมอดูแลที่ดี พี่ๆ เพื่อนรอบข้างให้กำลังใจ ปัจจุบันครอบครัวให้อภัย คนรอบข้างให้กำลังใจ และให้โอกาสในการเริ่มต้นชีวิตใหม่



คำถามจากผู้เข้าร่วม

จากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ถาม : กระบวนการค้ายาเสพติดมีวิธีการค้าในรูปแบบใดและหมู่บ้านห้วยสำนตอนนี้มีการค้ายาเสพติดอยู่หรือไม่

ตอบ : **นางรัชณี** : การค้ายาเสพติดจะส่งจากต้นทาง และมีการจ่ายเป็นเงินสดก่อน และคนที่รับยาปลายทางจะต้องเป็นคนเดียวกับคนส่ง จะต้องขนกลับมาเอง ทุกอย่างมีความเสี่ยงหากค้าขายสำเร็จก็จะได้รับเงินมหาศาล แต่หากไม่สำเร็จก็ถูกจับหรือหมดตัวได้เหมือนกัน เพราะเมื่อก่อนไม่มีทางเลือก ตอนนี้ไม่มีมีการค้ายาเสพติดแล้ว

ถาม : เหตุใดเป็นปัจจัยในการที่ตัดสินใจทำให้เลิกเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ตอบ : **นายมานิต** : ลูก ภรรยา และการให้โอกาสของคนในครอบครัว และชุมชน

คำถาม : อาการของผู้ติดยาเสพติดมีอาการอย่างไรบ้าง

ตอบ : **นายมานิต** : ผู้เสพจะไม่กล้าสบตาและเข้าหาผู้คน ขอบตาคั่ว ผอม ไม่อยู่นิ่งหาอะไรทำตลอดเวลา ยาบ้าอาการจะประมาณ 3-4 วัน และก็จะค่อยๆ จางหาย อาการส่วนใหญ่จะง่วง อยากนอนหลับทั้งวัน

ถาม : อาการหรือสภาพจิตใจหลังจากเลิกยุ่งเกี่ยวกับการเสพยาเสพติดเป็นอย่างไรบ้าง

ตอบ : **นายมานิต** : ทานข้าวได้เยอะขึ้น น้ำหนักเพิ่ม จิตใจที่ดีขึ้นเพราะได้กำลังใจจากคนในชุมชน

ถาม : ตั้งแต่โครงการร้อยใจรักษ์ได้เข้ามาดำเนินงานพัฒนาโครงการฯ ให้โอกาสอะไรกับเราบ้าง

ตอบ : **นางรัชณี** : ทำให้สังคมเกิดการยอมรับและทิ้งทุกอย่างในอดีตได้ โดยที่โครงการให้คนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดมีอาชีพ มีงานทำที่สุจริต ถึงเงินจะน้อย แต่มีความสุขที่เราสามารถออกจากวงจรได้ ทำให้รู้คุณค่าของตนเอง





บทบาทของภาคราชการกับการดำเนินการโครงการร้อยใจรักซ์

นายไมตรี ดวงใจ ปลัดอำเภอแม่เมาะ และ นายดวงแก้ว ยานทา ผู้ใหญ่บ้านเมืองงามเหนือ ได้เกริ่นนำ โครงการร้อยใจรักซ์ และได้บรรยายถึงความเป็นมาเหตุผลที่เข้าร่วม การดำเนินโครงการ ดังนี้

ก่อนมีโครงการฯ มาในพื้นที่ในชุมชนมีปัญหากลุ่มผู้มี อิทธิพลและยาเสพติด อยู่ในระดับรุนแรงทำให้คนในชุมชนเกิดความ เดือนร้อนในการใช้ชีวิตมาก หลังจากโครงการเข้ามาดำเนินการมี หน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาเป็นจำนวนมากทั้งส่วนราชการ องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาร่วมเป็นจำนวนมากและได้จัดประชุม เพื่อหาความร่วมมือในการดำเนินการ ซึ่งมีชาวบ้านเข้าร่วมมากกว่า 80% และที่ประชุมเห็นด้วยที่จะเข้าร่วมโครงการร้อยใจรักซ์ทั้งหมด ในการดำเนินการช่วงแรกมีบ้านห้วยส้าน หมู่ที่ 10 เข้าร่วมโครงการ ต่อมามีการดำเนินการต่ออีก 3 หมู่บ้านและเข้าร่วมการพัฒนา โครงการเป็นต้นแบบการพัฒนาาร่วมกัน

ในช่วงขั้นแรกของการดำเนินการคือศึกษาพื้นที่ สํารวจ ข้อมูลเศรษฐกิจสังคมหลังจากนั้นได้รวบรวมข้อมูล แล้วคืนข้อมูล ให้แก่ชุมชน ได้จัดกระบวนการในการค้นหาปัญหาที่ต้องการให้มีการ แก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยการประชุมซึ่งในเวทีการประชุมได้มี หลายหน่วยงานเข้ามาร่วมรับฟัง และได้เสนอแนะแนวทางในการ แก้ไขปัญหา จากการจัดเวทีประชุมทำให้ได้แนวทางในการแก้ไข ดังนี้ ปัญหาความเป็นอยู่ ปัญหาอาชีพ และปัญหาสุขภาพ หลังจาก รับทราบปัญหาแล้วหน่วยงานปกครองท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ ดำเนินการประชุมประชาคมจัดทำกฎระเบียบหมู่บ้านเพื่อการบังคับใช้ใน หมู่บ้านให้สำเร็จ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมและได้ดูแลกันเอง



คำถามจากผู้เข้าร่วมอบรมการแลกเปลี่ยนภาคราชการ กับการดำเนินการโครงการร้อยใจรักซ์

ถาม : ท่านมีวิธีการจัดการหรือวิธีการดำเนินงานอย่างไร เพื่อให้ สามารถทำงานร่วมกับผู้มีอิทธิพล และการรับมือกับการกดขี่ ข่มเหงของผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ในอดีตอย่างไร

ตอบ : นายดวงแก้ว ยานทา ผู้ใหญ่บ้านเมืองงามเหนือ

ดำเนินการโดยการใช้กฎระเบียบหมู่บ้าน หากเกิดการ กระทำความผิดในหมู่บ้านใดๆ ก็บังคับใช้กฎระเบียบของ หมู่บ้านนั้นๆ หากเกินกว่าเหตุที่ไม่สามารถยอมความหรือ ชดใช้สินไหมทดแทนได้ก็ดำเนินการทางกฎหมาย ซึ่งในอดีต ผู้มีอิทธิพลจะใช้อำนาจควบคุมกฎระเบียบหมู่บ้านเพียงผู้ เดียว หากเป็นลูกหลานของผู้มีอิทธิพลก่อเหตุหรือสร้าง ปัญหาที่จะไม่สามารถใช้บังคับได้

ในอดีต การทำงานต่างๆ เป็นไปด้วยความลำบากใจ และ ด้วยความกลัว และหวาดระแวงในชีวิต ครอบครัว ทรัพย์สิน เนื่องจากหากปฏิเสธหรือไม่เห็นด้วยก็จะถูกข่มขู่ แต่สิ่งสำคัญ ที่สุดที่ทำให้เรายังคงทำงานอยู่ก็เพื่อลูกบ้านของเรา และ ชาวบ้านเป็นกำลังใจให้เราเสมอมา หากมีปัญหาหรือความ ขัดแย้งต่างๆ ชาวบ้านทุกคนจะออกมาต่อต้านและไม่เห็น ด้วยเหมือนกับเรา ดังนั้นการที่ชาวบ้านมีความสามัคคี มีความเข้มแข็งในชุมชน มีการสอดส่องดูแลและป้องกัน ชุมชนตนเอง ทำให้ผู้มีอิทธิพลหรืออำนาจเหนือรัฐต่างๆ ก็ไม่ อาจสามารถต่อสู้กับพลังของชาวบ้านได้



สรุปกิจกรรมและมอบการบ้าน

นายพิตรธรรม ฐิตินนตรี ที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิตทองหลังพระฯ

ให้ข้อคิดแก่คณะผู้เข้าอบรมทั้ง 62 คน โดยได้เปรียบเทียบให้ได้เห็นถึงความสำคัญขององค์ความรู้ที่ผู้เข้าอบรมได้รับในระยะเวลา 2 วัน 1 คืน นั้นน้อยมากหากเปรียบเทียบกับองค์ความรู้ในสิ่งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัววราชมารที่ 9 ได้ทำมาและได้เน้นย้ำถึงหลักคิดและแนวทางการพัฒนาตามศาสตร์พระราช **“เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”** ในการใช้องค์ความรู้ 6 มิติ ได้แก่ มิติน้ำ มิติดิน มิติเกษตร มิติป่า มิติสิ่งแวดล้อมและมิติพลังงานทดแทน ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับภูมิสังคมในการแก้ปัญหาของชุมชนเยาวชนและครอบครัว และได้เชื่อมโยงการอบรมแลกเปลี่ยนในครั้งนี้กับหลักทรงงาน ในหัวข้อ **“การระเบิดจากข้างใน”** ในการนำสิ่งที่ได้เห็น ได้เรียนรู้ ได้ฟัง จากโครงการฯ ไปต่อยอดการพัฒนาในพื้นที่ สร้างโอกาสให้คนในชุมชนและอีกข้อคือ **“ขาดทุนคือกำไร”** การที่ได้มาเรียนรู้แม้จะเสียเวลาแต่ได้สิ่งที่มีค่ากลับไป

ได้มอบการบ้านให้ผู้เข้ารับการอบรม 2 ข้อ คือ

1) ให้คัดเลือกผู้เข้าอบรมที่มาในรุ่นนี้ให้เหลือ 20 คน เพื่อมาฝึกปฏิบัติในหลักสูตรที่ 2 ระยะเวลา 5 วัน 4 คืน และ



2) ให้เสนอโครงการแก้ไขปัญหาคความต้องการของหมู่บ้าน/ชุมชน โดยมีหลักเกณฑ์ในการเสนอโครงการ คือ โครงการต้องมาจากปัญหาและความต้องการของชุมชนซึ่งผ่านความเห็นชอบจากการประชุม มีส่วนร่วมของ อบต. โดยใช้งบประมาณของ อบต. เป็นหลัก ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านสละแรงงาน สถาบันปิตทองหลังพระฯ มีงบประมาณร่วมสมทบบางส่วน และสามารถดำเนินการแล้วเสร็จในงบประมาณของแต่ละปี ทั้งนี้ ไม่ใช่ทุก อบต. จะได้มาเข้าอบรม หลักสูตรที่ 2 เพราะจะมีคณะตรวจเยี่ยมลงไปติดตามในพื้นที่ ว่าหลังจากอบรมแล้ว อบต. ไหนมีความพร้อมตามโจทย์ที่ให้การบ้านไปหรือไม่ จากนั้นจึงจะแจ้งผลการคัดเลือกเข้าอบรมในหลักสูตรที่ 2

สรุปกิจกรรมการอบรม



สิ่งที่ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้ คือ กระบวนการที่เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน การเรียนรู้ประสบการณ์งานพัฒนา 4 ฐาน ซึ่งหัวใจสำคัญ คือ การพัฒนาระบบน้ำ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่ ทำให้เห็นได้ว่า หากไม่แก้ไขเรื่องเหล่านี้ ก็จะไม่สามารถพัฒนาได้ เมื่อท่านกลับไปแล้วขอให้ทบทวนขั้นตอน **“เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”** ซึ่งหลักสูตรนี้ได้เรียนรู้แค่เข้าใจ ต่อไปจะเป็นกระบวนการเข้าถึง ซึ่งอยู่ในหลักสูตรที่สอง ท่านต้องกลับไปดูข้อมูลในพื้นที่ และมาฝึกปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การเสนอโครงการต่อไป

สิ่งที่ได้เรียนรู้ และการนำไปปรับใช้ในพื้นที่จากการอบรม

สิ่งที่ได้เรียนรู้

1. การเลี้ยงเป็ดไข่ เลี้ยงไก่ดำ เลี้ยงหมูดำดอยตุง
2. การปลูกหญ้าเนเปียวหวานอิสราเอล เพื่อเป็นอาหารสัตว์
3. การทำอาหารหมักลดต้นทุนจากต้นกล้วย
4. อ่างพวงสันเขาเพื่อการกักเก็บน้ำ 2 แบบ 1. อ่างพวงพลาสติก 2. อ่างพวงขอยซีเมนต์
5. การใช้ระบบกัลกน้ำจากที่สูงลงสู่ที่ต่ำ
6. การบริหารจัดการน้ำโดยตั้งคณะกรรมการดูแล
7. กฎระเบียบใช้บังคับการใช้น้ำโดยติดตั้งมิเตอร์
8. การจัดตั้งกองทุนดูแลซ่อมแซมท่อน้ำ
9. การปลูกไม้ 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง
10. การตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อต่อรองราคาผลผลิตจากพ่อค้าคนกลาง
11. การควบคุมสารเคมี GAP
12. การปลูกไม้สวยงาม 3 สี เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว
13. การปลูกไม้ผลผสมผสมผสาน
14. การบริหารจัดการพื้นที่ 3 ส่วน 1.บ่อน้ำ 2.พืชผสมผสาน 3.ปศุสัตว์
15. การปลูกพืชหมุนเวียน 3 ระยะ
16. การทำบัญชีครัวเรือน
17. การปลูกข้าวพันธุ์อูโตและการคัดเลือกพันธุ์ข้าว
18. ปลูกทุกอย่างที่กิน กินทุกอย่างที่ปลูก เพื่อลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในครัวเรือน



แนวทางการนำไปปรับใช้ในพื้นที่

1. ปรับปรุงพันธุ์สัตว์ในพื้นที่
2. ตั้งกองทุนพันธุ์สัตว์ อาหารและวัคซีน
3. ตั้งกองทุนสำหรับคนยากจน
4. การบริหารจัดการน้ำโดยการติดตั้งมิเตอร์
5. การทำสารชีวภัณฑ์
6. การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ
7. การปลูกพืชโดยคำนึงถึงความเหมาะสมของพื้นที่และตลาดรองรับ
8. การสร้างอ่างพวงแบบขอยซีเมนต์ในพื้นที่ราบ
9. การสร้างจิตสำนึก ร่วมคิดร่วมทำ สร้างความร่วมมือ สร้างความเป็นเจ้าของให้กับคนในชุมชนให้เห็นคุณค่า และเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
10. การตั้งกลุ่มหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อความเข้มแข็งของชุมชน



การประเมินความพึงพอใจ รุ่นที่ 61 อบต.ภูซาง อ.ภูซาง จ.พะเยา

ประเด็นประเมิน	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	ไม่ตอบ
เนื้อหาสาระวิชาเรียนในภาพรวม	98.25	1.75	-	-
ระยะเวลาตลอดหลักสูตร	80.70	19.30	-	-
ระยะเวลาในการเข้าฐานภาคปฏิบัติ	78.95	19.30	1.75	-
การเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้	94.74	5.26	-	-
วิทยากรมีความรู้	98.25	1.75	-	-
สถานที่อบรม	89.47	10.53	-	-
สถานที่พัก	77.19	22.81	-	-
อาหารและเครื่องดื่ม	91.23	8.77	-	-

หมายเหตุ : มีผู้ส่งแบบประเมิน 57 คน จาก 58 คน